

ÁRSFRÁGREIÐING 2019&2020

Brúkaraumboðið

INNIHALD

Um Brúkaraumboðið	3
Brúkaravernd	4
Virksemið í 2019	7
Virksemið í 2020	8
Ávís útvald mál í 2019	9
Brúkaraumboðið kannað upprunaprísir á búnytisvörum og møblum	10
Vantandi skjalprógv í sambandi við marknaðarföring av landsins bíligastu dragihurðum	10
Brúkaraumboðið kannað upprunaprísir í marknaðarföring hjá fyrítøkum, sum selja eltól og hvítvørur	11
Handil mintur á at upplýsa upprunaliga prísir	11
Nær skulu kredittútreiðslur upplýsast	12
Ávís útvald mál í 2020	13
Átalu fyri skeiva marknaðarföring	14
Lýsing fyri munn- og nasarmaskum var ikki nóg neyv	15
Prísir til brúkarar skulu upplýsast við mvg	16
Samlaður prísur skal upplýsast - eisini í lýsingum	17
Ómaksgjald skal upplýsast beinanvegin	18
Vegleiðingar/kunning	19
Kappingar	20
Góð ráð um gávukort	21
Lýsingar skulu merkjast sum lýsingar	22
Forboðið at spamma fólk – eisini á sosialu miðlunum	23
Meginreglur fyri marknaðarførslu miðað móti børnum á netinum	24
Brúkaraumboðið kannar um reglurnar fyri at prísmarknaðarføra fýrverk	25
Norðurlendsku brúkaraumboðini samstarva	26

UM BRÚKARAUMBOÐIÐ

Brúkaraumboðið varð sett á stovn 1. januar 2009, tá lóg um marknaðarføring varð sett í gildi.

Missionin hjá Brúkaraumboðnum er at umsita lóg um marknaðarføring. Í tí sambandi hevur Brúkaraumboðið eftirlit við, at lógin og reglur við heimild í lógini verða hildnar.

Visiónin hjá Brúkaraumboðnum er, at Brúkaraumboðið er eitt vælvirkandi eftirlit við høgari fakligari góðsku, ið ger sítt til at fáa tilvitaðar brúkarar, ið kunnu keypa á einum einfaldum og tryggum marknaði.

Yvirskipaða endamálið við marknaðarføringarlógini er at tryggja, at marknaðarføring, umframt aðrir partar av vinnuvirksemi, verða framt á ein hóskaðan og rímligan hátt, har atlit verða tikin til áhugamálini hjá øðrum vinnurekandi, brúkarunum og samfelagnum yvirhøvur. Hetta skal í fyrsta lagi tryggjast gjøgnum heildartreytina í lógini um, at vinnurekandi skulu virka eftir góðum marknaðarføringarsíði. Ein meginregla í lógini er, at atlit til áhugamálini hjá vinnurekandi, brúkarunum og samfelagnum eru javnsett.

Virksemið hjá Brúkaraumboðnum er at hava eftirlit við, at vinnurekandi og stovnar halda marknaðarføringarlógina, og at fremja góðan marknaðarføringarsíð til frama fyri brúkaran.

Eftirlitið er býtt í tveir partar. Tann fyrsti parturin eru innkomnar klagur ella mál, sum Brúkaraumboðið kann taka upp av sínum eintingum.

Hin parturin er fyrbyggjandi og upplýsandi. Brúkaraumboðið skal royna at ávirka vinnurekandi og stovnar at virka eftir góðum marknaðarføringarsíði og yvirhøvur at halda lógina við at gera og almannakunngera leiðreglur um marknaðarføring á økjum, sum hava stóran týdning, serliga fyri brúkaran.

Brúkaraumboðið kann gera forhandarmeting um ætlað marknaðarføringartiltøk kunnu metast at vera lóglig ella ikki. Tað vil siga, at Brúkaraumboðið kann fáa tilfar og lýsingar sendandi fyri at fyrbyggja, at nakað kemur skeivt fyri, tá ið marknaðarføringartiltøk verða sett í verk.

Í marknaðarføringarlógini er ásett ein samráðingarmeginregla. Tí er meginreglan, at Brúkaraumboðið fer samráðingavegin at loysa mál, áðrenn onnur tiltøk sum t.d. áleggningar, forboð og rættarmál verða sett í verk.

Rannvá Ragnarsdóttir er stjóri á Brúkaraumboðnum.

Stovnurin heldur til á Skálatrøð í Tórshavn, har onnur eftirlit húsast.

Brúkaraumboðið samstarvar við norðurlendsku brúkaraumboðini um felags avbjóðingar og um felags sjónarmið og leiðreglur. Brúkaraumboðið luttekur vanliga á norðurlendskum fundum.

Í almennu viðmerkingunum frá 2007 til lóg um marknaðarføring verður roknað við einum samlaðum kostnaði av stovninum á runt roknað kr. 2 mió. Játtanin fyri 2020 var kr. 1.129 mió.

BRÚKARAVERND

Brúkarumboðið hevur sum fremstu uppgávu at hava eftirlit við, at lóg um marknaðarføring verður hildin. Partur av hesum arbeiði vil eisini vera at bøta um viðurskiptini millum vinnurekandi og brúkaran.

At hava fingið skipaðar karmar og spælireglur fyri marknaðarføring, leggur støðið fyri framferðarhættir hjá vinnurekandi á marknaðinum. Tá marknaðarføringarlógin varð fyririkað, var semja í arbeiðsbólkinum um, at um lógin skal fáast at virka eftir ætlan, má figging setast av at umsita lógina, undir hesum, at røkja tær eftirlitsuppgávur, sum verða nevndar í lógaruppskotinum. Mett varð, at tað eftir støddini á føroyska samfelagnum krevst ein umsitingarlík eind við trimum fólki at umsita marknaðarføringarlógina. Brúkarumboðið hevur í undanfarnu ársfrágreiðingum víst á, at brúkaraverndin ikki verður fult røkt við stórt sæð einum starvsfólki á Brúkarumboðnum. Til at røkja áhugamálini hjá tí einstaka brúkaranum krevst meiri.

Tá ongi ítøkilig stig eru tikin til tess at styrkja brúkaraverndina á teimum økjum, ið Brúkarumboðið hevur mælt til í iður, verða tilmælini endurnýtt.

Í fyrsta lagi mælir Brúkarumboðið til, at sett verður á stovn ein brúkarakærunevnd. Ein brúkarakærunevnd skal viðgera kærur frá brúkarum um keyp av vørum og tænaðum.

Eftir verandi skipan kann ein brúkari, ið er komin illa fyri av einum keypi, bert fara umvegis dómstólarnar, og kann hetta gerast drúgt og kostnaðarmikið fyri brúkaran.

Ein brúkarakærunevnd kundi verið mannað við umboðum fyri brúkarar og vinnurekandi. Eftir nærri ásettum reglum kundi ein brúkarakærunevnd viðgjørt kærur um keyp og sølu og tikið avgerð í málum.

Hetta vildi bøtt um verndina hjá brúkaranum og verið ein skjót og smíðlig skipan, sum hevði hjálpt bæði vinnurekandi og brúkarunum. Lóg um

brúkarakærunevnd kundi verið partur av keypilógini.

Í dag fer stór menning fram innan talgilding og KT, og eitt øki, sum støðugt vindur upp á seg, er handil á netinum. Covid 19-pandemiin hevur styrkt hesa gongd. Á hesum marknaði er brúkaraverndin í Føroyum ikki skipað og ofta tilvildarlig.

Brúkarumboðið mælir til, at reglur um nethandil verða settar í verk. Í hinum Norðurlondum kann brúkarin iðra sítt netkeyp. Brúkarumboðið mælir tí til, at reglur um iðranarrætt verða settar í gildi í Føroyum. Tað merkir, at ein keypari, sum hevur keypt eina vøru á netinum, kann iðra keypið og senda vøruna aftur og fáa peningin aftur. Brúkarumboðið vísir eisini á, at krøv eiga eisini at verða sett til seljarar á netinum um at upplýsa fullfíggaðan prís umframt keyps- og garantitreytir.

Við talgildingini fylgir eisini, at marknaðarføringin flytir seg yvir á aðrar talgildarpallar, t.d. blogggar og sosialar miðlar. Umrøða av vørum og tænaðum skapa í flestu førum meira álit millum brúkarar enn ein sölulýsing í einum prentaðum miðli. Lógarásetingin um dulda lýsing ella lýsingaidentifikasjón eru serliga týðningarmiklar í samband við marknaðarføring á sosialum miðlum.

Tórshavn, tann 23/7 2021

Brúkarumboðið
Rannvá Ragnarsdóttir

BRÚKARAR EIGA AT KUNNA KÆRA UM KEYPT VØRA IKKI ER Í LAGI

Rættindini hjá brúkarinum høvdu batnað munandi, um ein brúkarakærunevnd varð sett á stovn. Støðan í dag er, at brúkarin reelt einki stað hefur at fara, um seljari og keypari ikki finna eina semju, tá brúkarin hevur keypt eina vøru, ið ikki er í lagi.

Um seljari og keypari ikki kunnu semjast, so er einasti vegur at fara gjøgnum rættarskipanina, sum kann gerast ein drúgvur og dýrur vegur, sum ikki stendur í mát við prísir á tí keypta.

Við eini brúkarakærunevnd kundi brúkarin kært til nevndina, sum viðgjørði klaguna skjótt og gjørði ein úrskurð. Bara at ein kærsumguleiki er til staðar kundi helst ofta eggjað keypara og seljara at funnið eina loysn. Við tilílkari kærsumskipan, skal brúkarin í fyrsta lagi royna at finna eina semju við seljaran.

Sjálvt um tað bert verða brúkarar, sum kunnu kæra til eina brúkarakærunevnd, so er lítið at ivast í, at eisini vinnurekandi høvdu fingið nakað burturúr. Tí so var eitt óheft stað, sum tók støðu til eitt trætumál. Í summum førum kundi ein vinnurekandi heitt á ein keypara um at kæra, so fekst ein úrskurður skjótt og ósemjan varð loyst av óheftum triðjaparti.

Keyp og søla av vørum er í dag fyrst og fremst fevnd av keypilógini, men í keypilógini er eingin myndugleiki, sum kann taka avgerð millum partarnar, um vøran ikki er í lagi.

Ein brúkarakærunevnd kundi verið skipað eftir eini nýggjari lógargrein í keypilógini ella kanska í marknaðarføringarlógini.

Í kærunevndini átti at verið eitt umboð fyri brúkararnar og eitt umboð fyri handilsvinnuna. Kanska kundu fakfeløgini valt umboð fyri brúkararnar, tá einki brúkarafelag ella brúkarasamtak er virkið og Uttanríkis- og Vinnumálaráðið valt umboð eftir tilmæli frá t.d. Handilsvinnufelagnum.

Brúkaraumboðið kundi havt umsitingina hjá eini brúkarakærunevnd, lagt málini til rættis til viðgerð og verið skrivari hjá nevndini.

Í dag venda fólk sær til Brúkaraumboðið at biðja um hjálp, ráð og leiðbeining, um træta er komin millum seljara og keypara um eina vøru. Brúkaraumboðið kann bert ráða til at royna semju, kanska mæla til at sækja sær ókeypis rættarhjálp fyri at fáa eina meting um farast skal til dómstólin.

Ein brúkarakærunevnd skal taka móti kærsum um allar vørur – telefonir, kjólar, teldur og bilar. Í Danmark er ein minsti- og mestikostnaður settur fyri, nær kærunevndin skal taka eitt mál upp. Eisini verður í onkrum førum kravt eitt depositum, sum fæst aftur, um brúkarin fær viðhald.

REGLUR FYRI NETHANDIL Í FØROYUM

Nethandil í Føroyum gerst alsamt vanligari. Fleiri og fleiri bjóða vørur á netinum og keypararnir tykjast eisini at økjast í tali.

Varhugin hjá Brúkarumboðnum er, at støðan við nethandil í Føroyum er heilt góð.

Kortini eru ongar lógarreglur um rættindi og skyldur í samband við handil á netinum.

Sum so ofta eru reglur um nethandil í grannalondunum og í ES.

Brúkarumboðið mælir til at gera regluverk fyri nethandil í Føroyum.

Hetta er eitt drúgt arbeiði, men skilagott hevði verið at sett skjøtul á arbeiðið, meðan støðan enn er so góð, sum hon tykist vera.

Tað sær út, sum at føroyskir nethandlar sjálvbodnir fylgja útlendskum fyrmyndum, sum hava reglur.

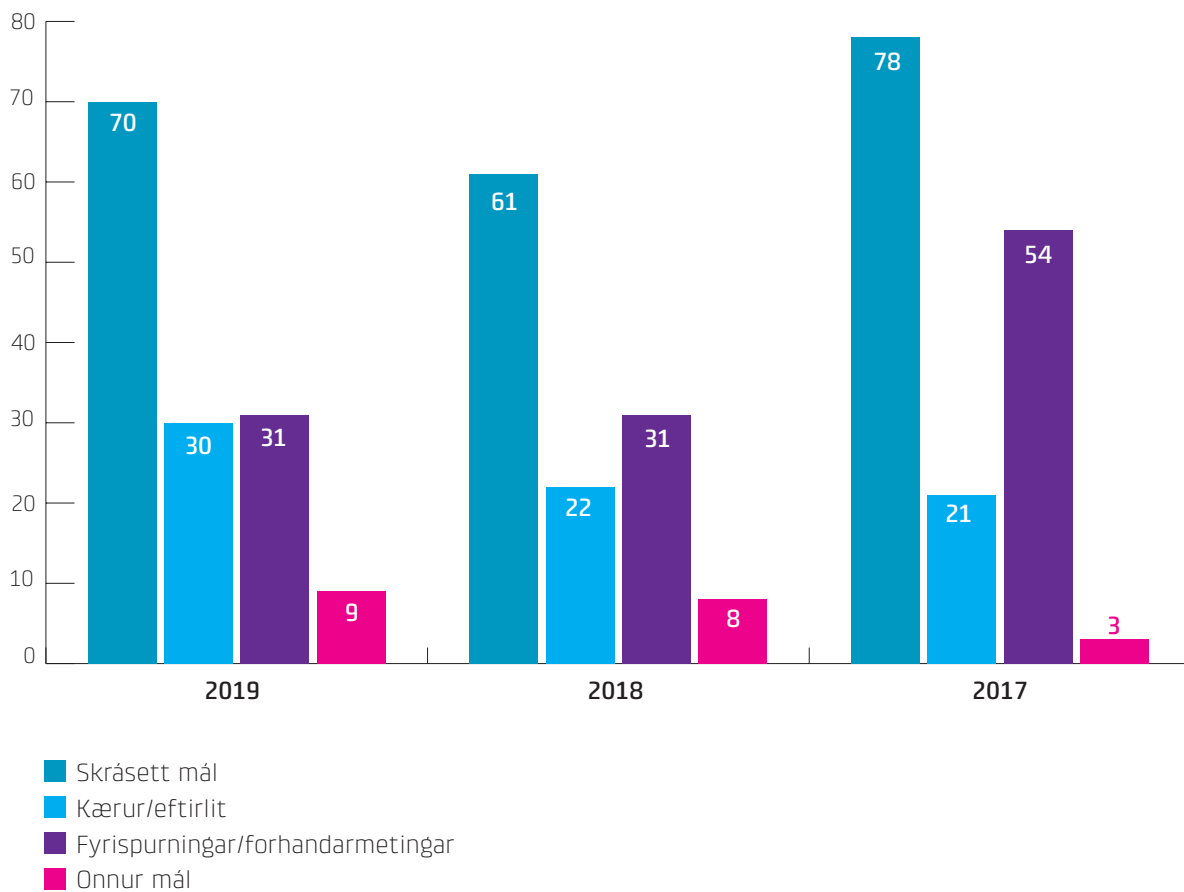
Sum dømi um viðurskifti, sum eiga at lýsast í lóg, kunnu nevast iðrarrætturin, har keyparin hevur loyvi at iðra eitt keyp. Ásetingar um, hvat fyri prísur skal upplýsast, tí ofta eru ymisk ískoyti og frakt og kanska onnur gjøld uppi í prísinum.

Onnur viðurskifti eru almennar avtalutreytir fyri eitt keyp, upplýsingar um seljaran og leveringstíð, soleiðis at keypari veit, hvørjar treytir eru galdandi fyri keypið, hvar seljari er at finna um t.d. um vøran ikki er í lagi og nær keypari kann vænta vøruna.

VIRKSEMIÐ Í 2019

Í ÁRINUM Vórðu SKRÁSETT 70 MÁL

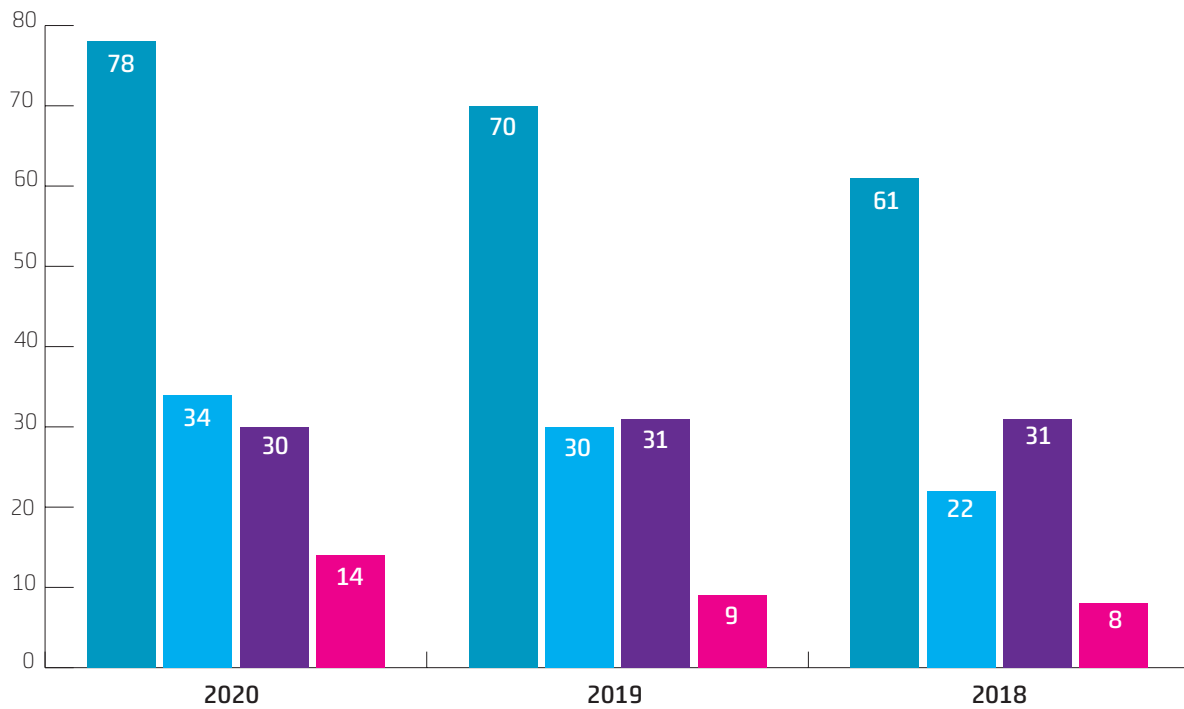
Av hesum vóru 30 kærur, 31 fyrispurningar/forhandarmetingar og 9 mál av øðrum slag.

VIRKSEMIÐ Í 2020

Í ÁRINUM VÓRÐU SKRÁSETT 78 MÁL

Av hesum vóru 34 kærur, 30 fyrispurningar/ forhandarmetingar og 14 mál av øðrum slag t.d. lógaruppskot til hoyringar.

- Skrásett mál
- Kærur/eftirlit
- Fyrispurningar/forhandarmetingar
- Önnur mál

ÁVÍS ÚTVALD MÁL Í 2019

Brúkaraumboðið kannað upprunaprísir á búnytisvörum og møblum

Brúkaraumboðið hefur fyri kortum gjørt stakroyndir av tilboðsbløðum hjá nøkrum vinnurekandi, ið selja búnýti og møblar á føroyska marknaðinum.

Endamálið við stakroyndunum var at kanna, um upplýsti upprunaprísir var rættur.

Tá vinnurekandi lýsa við, at ein vøra verður seld fyri niðursetta prís, so skal tað í fyrsta lagi vera satt og í øðrum lagi skal upprunaligi prísurin upplýsast. Hetta merkir, at handilin í minst seks vikur (fýra vikur fyri gerandisvørur) skal hava havt vørna til sølu til upplýsta upprunaprísir.

Um upplýsti upprunaprísirur ikki er rættur, er talan um villleiðandi marknaðarføring, sambært § 3 í marknaðarføringslógini. Sambært § 9, stk. 2 marknaðarføringslógini, má útsøla ella onnur søla, har söluprísir eru lækkaðir, bert fráboðast, um so er,

at prislækkingin er verulig. Prislækkingin skal, um neyðugt, skjalprógvast.

Sambært § 9, stk. 3 í marknaðarføringslógini, skal prísmerkingin, tá söluprísir eru lækkaðir, týðiliga vísa tann upprunaliga prísir á vørnum.

Stakroyndirnar hjá Brúkaraumboðnum vístu, at upplýstu upprunaprísirir í stóran mun vóru í tráð við marknaðarføringslógina. Í einstøkum føri varð vegleitt um, hvussu próvbyrðan í sambandi við 6 vikurs freistina verður lyft og heitt varð á tann vinnurekandi, um at fáa hesi viðurskifti í rættlag.

Leiðreglur hjá Brúkaraumboðnum um marknaðarføring av prísir kunnu finnast her <https://www.bruk.fo/fo/kunning/vegleiding-og-leidreglur/leidreglur-um-marknadarforing-av-prisi/>

Vantandi skjalprógvi í sambandi við marknaðarføring av landsins biligastu dragihurðum

Brúkaraumboðið hefur viðgjørt eitt mál, har ein vinnurekandi hefur marknaðarført sína vøru sum landsins biligasta uttan at lyfta próvbyrðuna hesum viðvikjandi.

Marknaðarføringslógin ásetur, at upplýsingar um verulig viðurskifti, t.d. útsagnir um at verða landsins biligasti, skal kunna skjalprógvast. Tað er tann, ið brúkar útsagnirnar og uppáhaldini í síni

marknaðarføring, sum í fyrstu syfti, má prógva, at útsagnirnar ella uppáhaldini eru røtt.

Eftir at Brúkaraumboðið gjørði tann vinnurekandi varugan við viðurskiftini, hefur tann vinnurekandi boðað frá, at lýsingin er tikin av aftur og fer at verða broytt samsvarandi marknaðarføringslógini.

Brúkaraumboðið ger ikki meira við málið.

Brúkaraumboðið kannað upprunaprísir í marknaðarføring hjá fyrirkum, sum selja eltól og hvítvørur

Brúkaraumboðið ger javnan stakroyndir av tilboðsbløðum, ið vera borðin út í hvørt húsarhald í Føroyum. Við stakroyndum verður millum annað kannað um marknaðarførdu uppruna- ella fyrirprísir eru rættir. Í hesum sambandi hevur Brúkaraumboðið nýliga gjørt stakroyndir av tilboðsbløðum hjá tveimum av størstu veitarunum av eltólum og hvítvørur á føroyska marknaðinum.

Tá fyrirkur marknaðarføra, at ein vøra verður seld fyri niðurstetta prís, so skal tað í fyrsta lagi vera satt og í øðrum lagi skal upprunaligi prísurin upplýsast. Hetta merkir, at fyrirkur í minst seks vikur (fýra vikur fyri gerandisvørur) skulu hava havt vøruna til sølu til upplýsta upprunaprísir.

Um upplýsti upprunaprísurin ikki er rættur, er talan um villleiðandi marknaðarføring, sambært

§ 3 í marknaðarføringlógini. Sambært § 9, stk. 2 marknaðarføringlógini, má útsøla ella onnur søla, har söluprísir eru lækkaðir, bert fráboðast, um so er, at prislækkingin er verulig. Prislækkingin skal, um neyðugt, skjalprógvast.

Stakroyndirnar hjá Brúkaraumboðnum vístu, at fyrirkurnar megnaðu at skjalprógva marknaðarførdu upprunaprísir.

Fyrirkurnar finga kunning um, at Brúkaraumboðið hevur ætlanir um líkandi stakroyndir framyvir.

Leiðreglur hjá Brúkaraumboðnum um marknaðarføring av prisi kunnu finnast her

<https://www.bruk.fo/fo/kunning/vegledning-og-leidreglur/leidreglur-um-marknadarforing-av-prisi/>

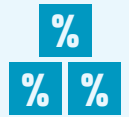
Handil mintur á at upplýsa upprunaliga prísir

Brúkaraumboðið minti herfyri ein handil á, at tá lýst verður við vørum, har prísirnar eru lækkaðir, skal eisini upplýsast, hvat prísurin var áðrenn. Handilin hevði almannakunngjørt eitt lýsingarblað. Prísirnar á vørunum vóru lækkaðir, men handilin upplýsti ikki, hvat upprunaligi prísurin hevði verið.

Brúkaraumboðið gjørdi handilin varugan við, at lógin um marknaðarføring sigur, at í slíkum førum skal

upprunaligi prísurin eisini upplýsast. Brúkaraumboðið ger ikki meiri við hetta málið, tí handilin ásaðaði, at talan var um mistak, sum ikki skuldi endurtaka seg og at marknaðarføringlógini framyvir verður hildin.

Í § 9, stk. 3. í lóg um marknaðarføring stendur: Tá söluprísir eru lækkaðir, skal prísmerkingin týðiliga vísa tann upprunaliga prísir á vørunum.

Nær skulu kredittútreiðslur upplýsast

Ein kæra um eina lýsing frá Hey á Facebook fær ikki viðhald frá Brúkaraumboðnum.

Lýsingin nevnið eina røð av vørum, sum kunnu rindast í smáum, sum tað eitur í lýsingini, har eisini verður upplýst, hvussu nógv vørunar kosta kontant.

Kæran snúði seg um brot á marknaðarføringslógina, tí Hey ikki nevndi í lýsingini at fyri at rinda í smáum, so skuldi eitt stovningargjald eisini rindast.

Marknaðarføringslógina ásetur, at tá seljari lýsir við kredittkeypi við upplýsingum um kostnaðin fyri at útvega vøruna við kredittkeypi, skulu umframt kontantprísir upplýsing um kredittútreiðslur sum ein upphædd og árliku útreiðslurnar í procentum nevast í lýsingunum.

Í hesum føri verður ikki lýst við kostnaðinum fyri at útvega vøruna við kredittkeypi, men bara við at rindast kann í smáum.

Brúkaraumboðið gevur Hey viðhald í, at av hesi orsök er lýsingin ikki er fevnd av § 14 í lóg um marknaðarføring.

Men Brúkaraumboðið minnir í hesum viðfangi á, at um eitt nú renta verður nevnd ella aðrir kreditkostnaðir, so fellur lýsingin undir greinina í marknaðarføringslógini, sum krevur upplýsingar um kontantprís, kredittútreiðslur sum ein upphædd og árliku útreiðslurnar í procentum fyri kredittin.

ÁVÍS ÚTVALD MÁL Í 2020

Átalum fyrir skeiva marknaðarföring

Brúkaraumboðið hefur givið handli átalum fyrir brot á marknaðarföringslógina, tí upprunaprísirnir ekki voru upplýstir í tilboðslýsingum á heimasíðunni í samband við Black Friday.

- Tá lýst verður við útsölu ella tilboðum er af týðningi fyrir bæði brúkarar og onnur handilsvinnurekandi, at upprunaprísurnir verður upplýstur. Eisini á heimasíðunni, sigur Rannvá Ragnarsdóttir, stjóri í Brúkaraumboðnum.

Í lýsingunum var nevnt, hvussu stórir avslátturir var frá upprunaprísinum, men tað er ikki nóg mikið. Á somu heimasíðu bar til at lesa tilboðsblaðið, sum

var borið í hvørt hús, og har var upprunaprísurnir tilskilaður, men Brúkaraumboðið ger vart við, at upprunaprísirnir skulu nevast í øllum tilboðslýsingum á heimasíðunni.

Handilin hefur upplýst, at tað var ein misskiljing, at upprunaprísirnir ikki voru nevndir á heimasíðunni hjá handlinum, og at tikið er stig til, at brotið ikki endurtekur seg.

Lýsing fyri munn- og nasarmaskum var ikki nóg neyv

Ein handil hevur í samskifti við Brúkaraumboðið tikið eina sølulýsing fyri munn- og nasarmaskur aftur.

Brúkaraumboðið hevur gjørt handilin varugan við, at lýsingin eftir hennara meting, ikki helt seg til marknaðarføringslógina.

Sagt var í sølulýsingini, at maskan var góðkend sum verja ímóti koronavirus. Men Brúkaraumboðið heldur ikki, at handilin kundi skjalprógva ta upplýsingina. Í samskifti við Brúkaraumboðið varð víst til eina frágreiðing frá altjóða heilsustovninum WHO, men tann frágreiðingin vísti ikki til eina góðkenning, men var eitt tilmæli um, hvønn trygdarstandard heilsustarvsfólk skulu halda seg til, tá tey skulu brúka munn- og nasarmasku.

Sølulýsingin kannskiljast, sum munn- og nasarmaskur verja privatfólk móti smittu, men Brúkaraumboðið

vísir á, at almennu heilsumyndugleikarnir ikki mæla vanligum fólki at brúka munn- og nasarmasku.

Í sølulýsing var eisini sagt "keypa hana áðrenn grannin". Brúkaraumboðið heitti á handilin um at vera varin við orðingum, sum kunnu ræða.

Brúkaraumboðið heitir á allar handlar um at vera neyvar í teirra marknaðarføring. Orðingar, sum kunnu eggja til ótta ella ikki-skjalprógvaðar upplýsingarugu ikki brúkast í eini roynd at fremja sølu av eini ávísari vøru.

Marknaðarføringslógin ásetur eisini, at handlar ikkiugu leggja týðandi upplýsingar burturúr, tá ein vøra verður marknaðarførd.

Brúkaraumboðið ger ikki meira við málið, tá lýsingin er tikin aftur.

Prísir til brúkarar skulu upplýsast við mvð

Tann fyrsti prísurinn, sum ein brúkarar sær í eini lýsing, skal vera tann fullfíggið ella fulli prísurinn.

Brúkaraumboðið hevur mint skeiðsfyrirøkuna Synergi á, at fyrirøkkan til brúkarann skal upplýsa endaliga prísinn, bæði í lýsingum og á heimasíðuni.

Brúkaraumboðið gjørdi av at kanna prísupplýsingarnar á heimasíðuni hjá fyrirøkuni og legði merki til tvær lýsingar til brúkarar, har fyrstu prísirnir brúkarin sá, vóru prísir uttan mvð.

- Brúkarin skal síggja fullfíggiðan prís fyrstu ferð brúkarin sær prísinn, sigur Rannvá Signhild Ragnarsdóttir, stjóri í Brúkarsumboðnum.

Umframt at prísir skulu upplýsast við mvð, so skulu møgulig ómaksgjöld eisini upplýsast í fyrsta prísinum, sum brúkarin sær.

Brúkaraumboðið staðfestir, at Synergi beinanvegin broytti prísirnar og ger ikki meira við málið.

Viðkomandi reglur:

§ 13, stk. 1-3 í lóg um marknaðarføring:

§ 13. Í sambandi við vinnuligt útboð av vørum til brúkarar, tó undantikið søla av vørum á uppboðssølu, skal við merking, skelting ella á annan hátt týðiliga upplýsast um samlaða prísinn fyri vøruna, íroknað til dømis ómaksgjöld, útreiðslur, meirvirðisgjald, fløskupant og líknandi, umframt øll onnur avgjöld. Avgjöld ella útreiðslur, sum tann vinnurekandi ikki hevur skyldu til at krevja beinleiðis frá brúkarinum, eru ikki fevnd av 1. pkt., men skulu upplýsast fyri seg. Verða vørur bjóðaðar út elektroniskt til brúkarann við møguleika fyri at bíleggja, eru 1. og 2. pkt. eisini galdandi.

Stk. 2. Stk. 1, 1. og 2. pkt. eru eisini galdandi í sambandi við vinnuliga sølu av tænaðum til brúkarar á einum føstum handilsstaði, og tá tænaðan verður bjóðað út elektroniskt til brúkararnar við møguleika fyri at bíleggja. Í førum, har tað ikki er møguligt at upplýsa samlaða prísinn fyri tænaðuna, skal kunnast um grundarlagið fyri at útrokna prísinn, um hendan kunningin ger tað møguligt hjá brúkarinum sjálvum at rokna út endaliga prísinn. Um tað vegna mongdina av útbodnum tænaðum ikki er møguligt at lata prís ella útrokningargrundarlag fyri tær allar, skal prísurinn ella útrokningargrundarlagið fyri eitt viðkomandi og umboðandi úrval av tænaðunum upplýsast.

Stk. 3. Tá kunnað verður um prísir á vørum og tænaðum í sölulýsingum, ella aðrari marknaðarføring, skulu upplýsingarnar lúka treytirnar í stk. 1 ella 2, § 14, umframt í reglum gjørdar við heimild í stk. 6. Um ein framleiðari, innflytari ella heilsøla í lýsingum ella á annan hátt skjýtur upp ein prís til víðarissølu til brúkararnar, skal greiðliga tilskilast, at prísurinn er vegleiðandi. 1. pkt. er eisini galdandi í sambandi við munnligar prísupplýsingar.

Samlaður prísur skal upplýsast - eisini í lýsingum

Brúkaraumboðið hefur boðað bilasøluni P/F Wenzel frá, at Brúkaraumboðið metti, at tað var brot á lógina um marknaðarføring, tá bilasølan lýsti við langtíðarleigu (leasing) av einum bili. Brúkaraumboðið vísti á, at í lýsingini sást best, at útgjaldið var ein króna, og at mánaðargjaldið stóð við munandi minni tølum enn útgjaldið og í triðja lagi, at samlaði kostnaðurin fyri at langtíðarleiga bilin ikki var upplýstur.

Bilasølan segði seg ikki vita, at lógin var brotin og man frameftir vil syrga fyri, at marknaðarføringslógin verður hildin.

Í lógini um marknaðarføring stendur, at í lýsingumugu týðandi upplýsingar ikki leggjast burturúr, og at lýsingarugu ikki vera villeiðandi. Brúkarin skal síggja allar upplýsingar um vørna eins týðiliga.

Brúkaraumboðið hefur lagt áherðslu á, at P/F Wenzel frameftir heldur marknaðarføringslógina.

Viðkomandi ásetingar §§ 3 og 13 í lóg um marknaðarføring.

§ 3 Tað er ikki loyvt at nýta skeivar upplýsingar ella leggja burturúr týðandi upplýsingar, um tær kunnu nýtast til týðiliga at avlaga búskaparligu atferðina hjá brúkarunum ella øðrum vinnurekandi á marknaðinum.

§ 13. Í sambandi við vinnuligt útboð av vørum til brúkarar, tó undantikið sála av vørum á uppboðssølu, skal við merking, skelting ella á annan hátt týðiliga upplýsast um samlaða prís fyri vørna, íroknað til dømis ómaksgjöld, útreiðslur, meirvirðisgjald, fløskupant og líknandi, umframt øll onnur avgjöld. Avgjöld ella útreiðslur, sum tann vinnurekandi ikki hevur skyldu til at krevja beinleiðis frá brúka-

num, eru ikki fevnd av 1. pkt., men skulu upplýsast fyri seg. Verða vørur bjóðaðar út elektroniskt til brúkaran við móguleika fyri at bileggja, eru 1. og 2. pkt. eisini galdandi.

Stk. 2. Stk. 1, 1. og 2. pkt. eru eisini galdandi í sambandi við vinnuliga sølu av tænastrum til brúkarar á einum føstum handilsstaði, og tá tænastran verður bjóðað út elektroniskt til brúkararnar við móguleika fyri at bileggja. Í førum, har tað ikki er móguligt at upplýsa samlaða prís fyri tænastruna, skal kunnast um grundarlagið fyri at útrokna prís, um hendan kunningin ger tað móguligt hjá brúkaranum sjálvum at rokna út endaliga prís. Um tað vegna mongdina av útbodnum tænastrum ikki er móguligt at lata prís ella útrokningargrundarlag fyri tær allar, skal prísurin ella útrokningargrundarlagið fyri eitt viðkomandi og umboðandi úrval av tænastrunum upplýsast.

Stk. 3. Tá kunnað verður um prísir á vørum og tænastrum í sølulýsingum, ella aðrari marknaðarføring, skulu upplýsingarnar lúka treytirnar í stk. 1 ella 2, § 14, umframt í reglum gjørdar við heimild í stk. 6. Um ein framleiðari, innflytari ella heilsøla í lýsingum ella á annan hátt skjýtur upp ein prís til viðarissølu til brúkararnar, skal greiðliga tilskilast, at prísurin er vegleiðandi. 1. pkt. er eisini galdandi í sambandi við munnligar prísupplýsingar

Ómaksgjald skal upplýsast beinanvegin

Brúkaraumboðið hefur staðfest, at nakrar netsøtur, ið selja atgongumerki til m.a. festivalar ella konsertir, ikki nóg sjónligt hava upplýst prísir við ómaksgjaldi fyri atgongumerki. Ómaksgjaldið varð lagt afturat, tá bílagt varð á heimasíðuni.

Á heimasíðunum var kostnaður fyri sjálvt atgongumerkið tað fyrsta brúkarin sá og so í øðrum lagi, at ómaksgjald varð lagt afturat.

- Prísirnir á heimasíðunum vístu seg í fyrsta lagi at vera uttan ómaksgjald. Hetta er ikki í samsvar við lógina um marknaðarføring, at tað er endaligi prísurin, sum skal upplýsast, sigur Rannvá Ragnarsdóttir, stjóri í Brúkaraumboðnum.

Brúkaraumboðið hefur heitt á atgongumerkjasølurnar um at upplýsa samlaða prísir fyri atgongumerki sum tað fyrsta, t.v.s. við møguligum ómaksgjaldi. Hetta hava netsølurnar tikið undir við og broytt.

Brúkaraumboðið sigur eisini, at um tað ikki ber til at upplýsa samlaða kostnaðin áðrenn brúkarin hevur trýst talið á atgongumerkjum, so eigur at upplýsast týðiliga, hvussu samlaði prísurin verður útroknaður.

Vegleiðingar/kunning

KAPPINGAR

Virkjum er loyvt at brúka kappingar sum lið í marknaðarførslu, eisini keypstreytaðum kappingum. Virkið skal kortini altíð gera brúkararnar varugar við korini fyri kapping – tað merkir: hvørji serkrøv og hvørjar sertreytir knýta seg at luttøkuni.

Kor og treytir fyri eina kapping skulu vera týðulig og gjøgnumskygd hjá brúkara at lesa og skilja.

Brúkarin skal m.a. fáa at vita um:

- Aldurs- ella staðaravmarkingar
- Virðið á hvørjum einstøkum vinningi
- Vinnaramøguleiki, og hvussu nógvir vinningar eru í kappingini
- Hvussu valt verður – hvussu vinnari ella vinnarar verða funnir
- Nær vinnari verður drigin
- Hvar og nær navnið á vinnara verður almannakunngjørt
- Treytir fyri nær vinningur verður latin, heintaður ella fyrnaður

Tvey ymiskt sløg av kappingum eru:

- Tilvildarmerkt, tá ið vinnari verður funnin við lutakasti ella við spølum sum tombola, banko o.ø.
- Avriksmerkt, tá ið luttakarar skulu gera eitthvørt, t.d. tekna eina tekning, koma við hugskotum til eyðkennismerki ella tí líkt.

Keypstreytaðar kappingar

Loyvt er virkjum at hava keypstreytaðar kappingar. At kapping er keypstreytað merkir, at brúkarin skal keypa eina vøru frá virkinum fyri at sleppa at vera við í kappingini.

Keypstreytaðar kappingar hava áður verið ólógligar, men tað forboðið fór úr gildi í 2015.

Skriva ongantíð, at brúkarin longu hevur vunnið ella fer at vinna, um gávan ikki er til, ella um brúkarin fær útreiðslur av at fáa vinningin.

Kappingar til børn og ung

Tá ið virki marknaðarføra seg t.d. ígjøgnum kappingar móttvegis børnum og ungum, galda skerpað krøv. Tað merkir, at virkini skulu ansa serliga væl eftir, at børn og ung skilja kappingarreglurnar, og at tey hava fingið at vita, at kappingin er liður í marknaðarførsluni hjá virkinum.

Kappingar á sosialum miðlum

Sum heild eru somu reglur galdandi fyri kappingar á netinum og sosialu miðlunum sum aðra staðni. Kor og treytir fyri kappingini skulu vera týðiliga frámerkt, so lesarin lættliga sær, hvørjar treytir eru heftar at luttøkuni.

GÓÐ RÁÐ UM GÁVUKORT

- Vert er at umhugsa, um gávukort er rætta gávan. Eitt gávukort skal brúkast skjótast til ber, tá peningurin annars kann verða mistur, um handilin letur aftur, fer á húsagang ella fær nýggjan eigara, áðrenn gávukortið er brúkt;
- Gev tær far um, hvussu leingi gávukortið er galdandi. Gávukortið fyrist aftaná 5 ár, um onnur avtala ikki er gjørd. Um onnur avtala er gjørd, skal freistin fyri at brúka gávukortið ikki vera órímliga stutt;
- Tryggja tær, at gávukortið ikki fyrist, áðrenn móttakarin hevur møguleika til at brúka gávukortið;
- Kanna um gávukortið kann býtast til reiðan pening, um móttakaranum ikki dámar vørur ella tænastur hjá tí vinnurekandi, ið gávukortið er til. Útgangsstøði er, at hetta ikki letur seg gera. Fæst ein slík avtala tó í lag, skalt tú tryggja tær, at hetta verður skrivað á gávukortið;
- Hav í huga, um tað er lætt og ómakaleyst hjá móttakara at brúka gávukortið. Fleiri gávukort verða ikki brúkt, tí at tað er ov trupult, tey verða gloymd ella burtur.

LÝSINGAR SKULU MERKJAST SUM LÝSINGAR

Tey, sum fáa einhvønn fyrimun við at lýsa ella skriva um eina fyritøku, vøru ella tænastu skulu altíð frámerkja týðiliga, at talan er um lýsing sama um skrivað verður á Facebook, bloggji ella øðrum sosialum miðlum.

Kravið um at frámerkja tilfar, sum í roynd og veru er lýsingartilfar, er galdandi fyri øll, sum fáa pening fyri at leggja út, ella fáa aðrar fyrimunir við at varpa ljós á eina fyritøku, vøru ella tænastu.

Brúkaraumboðið sigur, at málið er at sleppa undan fjaldum lýsingum, sum er brot á marknaðarføringslógina, og sum kunnu ørkymla brúkaran.

Brúkaraumboðið hevur gjørt eina nýggja vegleiðing um, hvussu lýsingar á sosialu miðlunum skulu frámerkjast. Vegleiðingin um fjaldar lýsingar byggir í stóran mun á norsku reglurnar. Vegleiðingin í síni heild sæst á heimasíðuni hjá Brúkaraumboðnum, bruk.fo. Eisini eru ein styttri úgåva á heimasíðuni.

- Hetta er eitt nýtt øki, sum ikki øll eru varug við, og hetta er eitt øki, sum broytist skjótt, so vegleiðingin kann eisini verða broytt aftur. Men marknaðarføringslógin er greið. Ein brúkari á sosialu miðlunum skal vita, nær talan er um eina lýsing, og nær onkur bara sigur sína meining, sigur Rannvá Ragnarsdóttir, stjóri á Brúkaraumboðnum. Avgerandi er, um tann sum ber lýsingina ella umrøðuna víðari hevur eitthvør tilknýti til fyrirkuna, og um fyrirkuna gevur viðkomandi onkran serligan fyrimun afturfyri. Ábyrgdina av, at marknaðarføringslógin verður hildin, liggur fyrst og fremst hjá fyrirkuni ella lýsaranum,

sum ger avtalur við onnur um at lýsa fyri seg á til dømis sosialu miðlunum ella skriva um seg á einum bloggji. Men onnur, sum medvirka til at marknaðarføra á ólógligan hátt kunnu eisini koma í vága at bróta lógina.

Høvuðsreglan er at frámerkja týðiliga, um talan er um lýsing. Hetta skal gerast, so tað sæst væl og virðiliga, tá man sær lýsingina ella umrøðuna. Brúkaraumboðið mælir heilt einfalt til, at tey sum lýsa fyri onnur skriva lýsing ella sölulýsing fremst í greinini. Brúkaraumboðið vísir eisini á, at um talan er um eina mynd ella lidna lýsing, so skal tað síggjast beinanvegin, um talan er um eina lýsing.

- Vit síggja oftari og oftari fjaldar lýsingar, har tað tykist greitt, at roynt verður at selja okkurt, men har tað ikki verður gjørt nóg væl vart við, at talan er um eina lýsing, sigur Rannvá Ragnarsdóttir.

Vegleiðingin um fjaldar lýsingar sæst á heimasíðuni hjá Brúkaraumboðnum, bruk.fo.

Leinki til vegleiðingarnar eru her: [fjald lýsingar](#) og [stutt vegleiðing um merking á sosialum miðlum](#)

NÝGGJ VEGLEIÐING

Forboðið at spamma fólk – eisini á sosialu miðlunum

Lýsingarátøk og onnur marknaðarføring á sosialu miðlunum skulu eisini fylgja lógini um marknaðarføring.

Vendir ein fyritøka sær beinleiðis til ein brúkara á sosialu miðlunum, kann talan vera um boð, ið koma undir spammforboðið. Tað vil siga, at tað er forboðið at senda lýsingartilfar til fólk, sum ikki hava givið sitt samtykki frammanundan.

Sama er galdandi fyri fráboðanir ella áheitanir frá fyrirkum um at dáma eina ávísu síðu og eisini fyri

kappingar, har brúkarin kann frámerkja ella tagga ein annan persón fyri at vera við í eini kapping. Hetta verður eftir lógini um marknaðarføring roknað sum spamm og er ikki loyvt.

Brúkaraumboðið fær javnan fyrispurningar til hetta evnið og tí er tørvur á eini vegleiðing, ið er meira ítøkilig. Brúkaraumboðið hevur á heimasíðuni kunngjørt eina vegleiðing um spamm á sosialu miðlunum. Vegleiðingin byggir í stóran mun á donsku reglurnar.

Vegleiðingin um spamm á sosialu miðlunum er at finna á heimasíðuni bruk.fo.

Leinki er her: <https://www.bruk.fo/fo/kunning/vegleiding-og-leidreglur/spammforbodid-sosialir-midlar/>

NÝGGJ VEGLEIÐING

Meginreglur fyri marknaðarførslu miðað móti børnum á netinum

Endamálið við meginreglunum er at leggja lunnar undir skilagóðar mannagongdir við tí fyri eyga at forða fyri skaðiligari marknaðarførslu, sum er ætlað børnum, sum reika á netinum, og at stuðla virkjum og fyrítøkum at verja ungar brúkarar móti skaðiligari ávirkan.

Hetta verður sagt í eini vegleiðing um marknaðarførslu ætlað børnum á netinum.

Vegleiðingin er gjørd av ICPEN, sum er ein felagsskapur av brúkarumboðum úr meira enn 65 londum. Felagsskapurin arbeidir fyri at verja allar brúkarar, og nú er vegleiðing um marknaðarførslu á netinum ætlað børnum komin út á føroyskum. Brúkarumboðið hevur tilgáð vegleiðingina til føroyskt og er ætlað vinnufyrítøkum og øðrum, sum marknaðarføra seg á netinum.

Lívið hjá børnum er blivið alsamt meira talgilt og børn samskifta, spæla og brúka nógv internetið. Tað er greitt, at børn eru støðugt meira útsett fyri sölulýsingum, tá tey ferðast á netinum.

Samstundis eru nógvar fyrítøkur farnar at brúka nógva orku at marknaðarføra seg á netinum.

Eggjar til góða manngongd

Í vegleiðingini verður ljós varpað á fyra viðurskifti, sum ansast skulu eftir, tá netið verður brúkt til marknaðarførslu.

- Vantandi gjøgnumskygni, tá ið lýsingartekstur og vanligur tekstur er blandaður saman
- Marknaðarførsla, sum misbrúkar vantandi innlitið, sum børn hava í lýsingarheimin, teirra góðvarni og lætttrúni
- Vantandi gjøgnumskygnið í handfaringina av dátum hjá børnum, og vantandi gjøgnumskygnið í, hvussu hesar dátur verða brúktar í persónliga stílaðum lýsingum

- Marknaðarførsla av vøru, ið ikki er hóskandi til børn

Brúkarumboðið vísir á, at leiðreglurnar eru gjørdar serliga fyri at fyrbyggja skaðiliga marknaðarførslu á netinum, og ikki beinleiðis fyri at fyrbyggja aðrari skaðiligari ávirkan, sum børn annars kunnu vera útsett fyri á netinum, sum eitt nú innihald og atburður, sum er óhóskandi fyri børn.

Mint verður á, at børnum vanta royndir og innlit í lýsingaheimin, og tí hava børn ilt við at skyna á, nær talan er um eina handilslýsing. Um eitt barn ikki klárar at skilja ímillum, hvat ið er ein handilslýsing, og hvat ið ikki er ein handilslýsing, verður tað lættliga ávirkað av handilslýsingum og kann koma til at keypa vøru, sum tað annars ikki hevði gjørt.

Keyptir ávirkarar

Umframt beinleiðis vinnulýsingar, so verða børn eisini ávirkað av persónum, sum hava egnar til dømis youtube-rásir ella aðrar rásir, har tey undirhalda sínum hyggjarum, sum eisini eru børn – sonevndir ávirkarar.

Í nýggju vegleiðingini verður eisini nevnt, at skaðilig marknaðarførsla kann fara fram gjøgnum spøl, sum børn spæla á netinum.

Nýggja vegleiðingin vísir á, at marknaðarførsla á sosialu miðlunum og inni í spølum er ein opin og beinleiðis atgongd til at ávirka barnið. Hetta kann minka forðingina fyri at keypa vøruna sammett við, um ein skuldi farið í ein vanligan handil. Tað er tí neyðugt, at bornini hava møguleika at skyna á, hvat ið er sölulýsing og hvat ið ikki er sölulýsing.

Vegleiðingin og leiðreglurnar eru á heimasíðuni hjá Brúkarumboðnum: <https://www.bruk.fo/fo/kunning/vegleiðing-og-leidreglur/leidreglur-og-mannagongdir-fyri-marknadarforslu-aetlad-bornum-a-netinum/>

BRÚKARAUMBOÐIÐ KUNNNAR UM REGLURNAR FYRI AT PRÍSMARKNAÐARFØRA FÝRVERK

Fýrr og nú prísir mugu ikki verða brúktir

Brúkaraumboðið ger vart við, at tey, ið selja fýrverk ikki mugu marknaðarføra fýrverk við fýrr/nú prís, har tey, ið selja samanbera teirra "nú-prís" við ein undanfarnan. Slík marknaðarføring vil verða sæð sum villleiðandi marknaðarføring eftir § 3, stk. 1 í lógini um marknaðarføring.

Frágreiðingin er, at fýrverk má bara verða selt eitt stutt tíðarskeið. Í leiðreglunum um prísmarknaðarføring frá Brúkaraumboðnum er greitt, at árstíðarvøra skal verða seld fyri vanligan kostnað í fýra samanhængandi vikur undan eini prís-lækking, um lýst verður við sparingum (4-vikur reglan).

Pakkatilboð og nøgdaravsláttur kunnu vera lóglig

Av tí at fýrverk bara verður selt eitt so stutt skifti, heldur Brúkaraumboðið ikki, at tað er villleiðandi at selja fýrverk við mongdaravslátttri ella sum pakkatilboð.

Seljarar kunnu marknaðarføra "eitt battarí fyri 400 kr. – trý fyri 1000 kr., spar 200kr." Ella "tvey battarí, fimm rakettir og tjúgu gívraýl" fyri ein samlaðan prís, sum er lægri enn, um vøran varð keypt hvør sær. Fortreytin er kortini, at seljarar samstundis hava eina veruliga sølu av vøruni hvørjari sær.

Endamálið við hesari vøgleiðing er at gera reglurnar púra greiðar, áðrenn ársins søla av fýrverki byrjar, bæði fyri at tryggja brúkarunum ímóti villleiðing og fyri at leggja upp til rættari og rættvísari kapping millum tey, ið selja brúkarum fýrverk.

Les meira um leiðreglurnar frá Brúkaraumboðnum um prísmarknaðarføring [her](#)

Leis meira um ofta spurt um prís [her](#)

NORÐURLENDSKU BRÚKARAUMBOÐINI SAMSTARVA

Brúkaraumboðini í Føroyum, Finnlandi, Grønlandi, Íslandi, Noregi, Svøríki og Danmark hittust í Keypmannahavn í september 2019 at skifta orð um felags avbjóðingar.

Tey norðurlendsku brúkaraumboðini hava somu trupulleikar og avbjóðingar, tá ið lóggáva um marknaðarføring skal handhevjast. Lógarverkið er í stórum tað sama í øllum Norðurlondum. Tí er tað til stórt gagn, at brúkaraumboðini skifta orð um sín kunnleika, royndir, og hvussu lógirnar verða tulkaðar. Nýtslan av persónligum dátum og eftirgjørdum intelligensi elva til nýggja handilsmentan t.d. við at savna dátur sum gjald og at brúka prísásetingar, sum eru lagaðar eftir einstaklingum. Tað gevur myndugleikunum, sum skulu verja brúkararnar, nýggjar avbjóðingar. Samstarv millum dátuverjamyndugleikar og brúkaraverjamyndugleikar er umráðandi, tá ið hesi evni verða viðgjørð. Norðurlendsku brúkaraumboðini gjørdur av at seta ein arbeidsból at arbeiða við royndum á økinum og at koma fram á møgulig felags átøk.

Norðurlendsku brúkaraumboðini viðgjørdur eisini uppáhaldini um tað, ið selt verður, er grønt og burðardygt. Áherðsla á dálking og veðurlagsbroytingar er vaksin seinnu árinum. Fyri at raka samvitskuna og ørkymlanina hjá brúkarum, brúka sölufólk alsamt meira umhvørvislig uppáhald og grønvasking til at fáa vørurnar fram og selja tær.

Norðurlendsku brúkaraumboðini taka væl ímóti øllum virkseminum, ið fremur tað, ið verjir umhvørvið og veðurlagið – men treytin er, at tað er grundað á tað, ið veruligt er. Følsk uppáhald um grønt virksemin eru bannað.

Fyri at tryggja, at fólk kunnu hava álit á grønu uppáhaldunum, fara Norðurlendsku brúkaraumboðini at raðfesta eftirlitið við umhvørvisligum uppáhaldum næstu árinum.